MVDr. Zdeněk Novotný

- soudní znalec v oboru zemědělství, odvětví veterinářství

Kontaktní adresa: Dlouhá 29, 678 01 Blansko

Telefon: 731 732 733; e-mail: zdeneknovotny@seznam.cz; IČO: 18 29 31 42; nejsem plátcem DPH

ZNALECKÝ POSUDEK

číslo: ZP 19/01

NÁSLEDNÉ POSOUZENÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU, UTRPENÍ A PŘÍČINY SMRTI PSŮ

k vyžádání
POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
KŘP JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
Územní odbor SKPV
1. oddělení obecné kriminality
KRÁTKÁ 23
621 00 BRNO
Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř.č. 1233

Počet stran:	28 *(dvacet osm)*
Počet vyhotovení:	2x – písemně pro zadavatele
	1x – elektronicky CD
	1x – kopie archiv znalce

Fakturační adresa:

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
KŘP JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
KRÁTKÁ 23
621 00 BRNO

Znalecký posudek byl zpracován na základě vyžádání písemným opatřením **POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY – KŘP Jihomoravského kraje, Územní odbor SKPV, 1. oddělení obecné kriminality, Krátká 23, 621 00 Brno, Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2019-poř. č. 1233. ze dne 9. 8. 2018,** o přibrání znalce podle §105 odst. 1 trestního řádu (TŘ) vzhledem k tomu, že podle § 158 odst. 3 TŘ byly dne 4. 1. 2019 na základě oznámení strážníků MP Brno zahájeny úkony trestního řízení ve věci podezřelého **Karla Zlého** (nar. 9. 2. 1988 v Karviné, bytem Požární 3, 621 00, Brno)**,** pro možné spáchání přečinu **týrání zvířat dle §302 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. b), odst. 3 TZ** tím, že v době nejpozději ode dne 21. 7. 2018 do 12.55 dne 1. 8. 2018 v ul. Požární 3, v Brně v pronajaté garáži uzavřel a uzamkl 10 psů, tyto zde ponechal bez potravy, pití péče a zájmu o jejich zdraví a život důsledku čehož bylo 9 kusů zvířat dne 1. 8. 2018 nelezeno mrtvých v silném stadiu rozkladu tělesné schránky a jeden pes se nacházel živý ve zubožením stavu. Další dvě dospělé feny, z nichž jedna byla kojící a dvě štěňata, kteří byli chování v prostoru garáže, kde žil i majitel.

Uvedené písemné materiály byly znalci doručeny dne 9. 8. 2018.

<u>Znalci bylo uloženo posoudit a zodpovědět následující otázky</u>:

1. ***Kolik psů bylo znalci předloženo a předvedeno k vyšetření?***
2. ***Jaký byl klinický stav předvedených a předložených psů?***
3. ***Určete přibližné stáří předvedených a předložených psů***
4. ***Určete dobu a příčinu úhynu předložených psů***
5. ***Bylo možné u předložených psů zjistit patologicko-anatomickým vyšetření intoxikaci?***
6. ***Určete, zda smrt předložených zvířat nenastala v souvislosti s týráním***
7. ***Pokud je to možné, zajistěte další vzorky pro další zkoumání***
8. ***Uveďte další zjištěné skutečnosti přínosné pro objasnění věci.***

Zaslaný spis: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř.č. 1233 - obsahoval 12 nečíslovaných stran strojopisu a fotodokumentaci z místa nálezu psů s 9 fotografiemi:

1. (kopie) - POLICIE ČR – KŘP Jihomoravského kraje, Územní odbor SKPV, 1. oddělení obecné kriminality, Krátká 23, 621 00 Brno; Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř. č. 1233 ze dne 1. 8. 2018**,**

- Záznam o zahájení úkonů trestního stíhání

12 stran strojopisu s 9 fotografiemi,

2. (kopie) – POLICIE ČR – KŘP Jihomoravského kraje Územní odbor SKPV, 1. oddělení obecné kriminality, Krátká 23, 621 00 Brno; Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř. č. 1233 ze dne 1. 8. 2018**,**

- Úřední záznam o podaném vysvětlení podle §158 odst.5TŘ

vyslechnut **Karel Zlý** (narozen 9. 2. 1988, v Karviné, bytem – Požární 3, 621 00, Brno) 6 stran strojopisu

3. (kopie) – POLICIE ČR – KŘP Jihomoravského kraje Územní odbor SKPV, 1. oddělení obecné kriminality, Krátká 23, 621 00 Brno; Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř. č. 1233 ze dne 1. 8. 2018**,**

-**Protokol o ohledání místa činu** (§113TŘ) s plánkem a fotodokumentaci
6 stran strojopisu s 9 fotografiemi

4. (kopie) – POLICIE ČR – KŘP Jihomoravského kraje Územní odbor SKPV, 1. oddělení obecné kriminality, Krátká 23, 621 00 Brno; Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř. č. 1233 ze dne 1. 8. 2018**,**

- Úřední záznam o provedení šetření 1 strana

5. (kopie) – POLICIE ČR – KŘP Jihomoravského kraje Územní odbor SKPV, 1. oddělení obecné kriminality, Krátká 23, 621 00 Brno; Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř. č. 1233 ze dne 1. 8. 2018. Čj.: nečitelné.

- Úřední záznam o omezování osobní svobody 1 strana

6. (kopie) – POLICIE ČR – KŘP Jihomoravského kraje Územní odbor SKPV, 1. oddělení obecné kriminality, Krátká 23, 621 00 Brno; Čj.: KRPX-2345-6-7-TČ-2018-poř. č. 1233

ze dne 1. 8. 2018. Čj.: VRPE-8765-4-3-TČ-2018.

- Protokol o vydání (odnětí) věci 1 strana

7. (kopie) - Státní veterinární ústav Praha - oddělení chemie, 165 03 Praha 6 - Lysolaje

- Protokol o zkoušce č. vzorku 9264-286/01, zakázka 1568/010 – datum vyřízení 25. 8. 2018 – zasláno e-mailem dodatečně na vyžádání znalce

Poznámka: uvedené číselné označení zaslaných dokumentů je uváděno v textu posudku, např. (1) atd.

Použitá literatura:

1L. AMSTUZ, H., E. a kol.: Merck Veterinary Manual
Košice, Nikara, 2001, Vyd. 1, 2231 s.,

2L. GDOVIN T. a kol.: Vnútorné choroby neparnokpytníkov a masožravcov,
Bratislava, SPN, 1965, Vyd. I., 356 s.,

3L. DOUSEK J.: Pes v zrcadle předpisů
Praha, Lexis-Nexis CZ, 2004, Vyd. II. 102 s.

4L. JELÍNEK V. a kol: Soudní veterinární medicína,
Praha, ČSAZV, 1958, Vyd. I., 366 s.,

5L. KHÚNELOVÁ J.: Váš pes a paragrafy,
Praha GARDA-Public.,1999,Vyd. I.,91 s.,

6L. KRATOCHVÍLOVÁ, H.: Pes a paragraf,
Praha, PROSPEKTUM, 1997 Vyd. I. 101 s.,

7L. KROKOVEC, M., a kol.: Príručka súdného lekárstva
Bratislava**.** Osveta, Vyd I., 1992, 430 s.

8L. PROCHÁZKA Z.: Chov psů
Brno, SPEKTRUM, 1994, Vyd. .II., 280 s.,

9L. SVOBODA M.: Infekční nemoci psa a kočky
Brno 2002, ,CSVLMZ, Vyd I., 780 s.

10L. STORK, A. a kol.: Lékařské repetitorium
Praha, Avicenum, Vyd. 4., 1982, 1967 s. 9.

11L. Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (Změna: 162/1993 Sb., Změna: 193/1994 Sb., Změna: 243/1997 Sb., Změna: 30/1998 Sb., Změna: 77/2004 Sb., Změna: 77/2004 Sb., (část) Změna: 413/2005 Sb., Změna: 77/2006 Sb., Změna: 312/2008 Sb., Změna: 291/2009 Sb., Změna: 291/2009 Sb., (část) Změna: 291/2009 Sb., (část),

12L. Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů

Poznámka: Uvedené číselné označení použité literatury je u významnějších faktů uváděno v textu posudku, např. (1L) atd.

NÁLEZ A VLASTNÍ POSUDEK:

K otázce 1. *Kolik psů bylo znalci předloženo a předvedeno k vyšetření?*

Poznatky k problematice:

K vyšetření bylo předvedeno 5 živých psů:

Pes č. 1 – dospělá fena, hmotnost 23,5 kg, kohoutková výška 46 cm, kříženec, barva černá s hnědě-tříslovou barvou na končetinách (8L); zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 3 – 4 roky, (viz obr. č. 1 - pes označ. č. 1);

Pes č. 2 – dospělá kojící fena, hmotnost 25 kg, kohoutková výška 47 cm, kříženec, barva černá s hnědě – tříslovou barvou na končetinách**,** tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 3 – 4 roky (viz obr. č. 2 – pes označ. č. 2);

Pes č. 3 – **sající štěně,** pohlaví fena, hmotnost 4,5 kg, kříženec, barva černá s hnědě-tříslovou barvou na končetinách**,** tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 4 – 6 týdnů; (viz obr. č. 1 – štěně - neoznačeno);

Pes č. 4 – **sající štěně,** pohlaví fena, hmotnost 4,5 kg, kříženec, barva černá s hnědě-tříslovou barvou na končetinách**,** tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 4 – 6 týdnů.

Obě štěňata byla z jednoho vrhu, jeho matkou je fena č. 2.

Pes č. 5 pohlaví fena, hmotnost 12 kg, kohoutková výška 47 cm kříženec, barva černá s hnědě-tříslovou barvou na končetinách**,** zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk se nepodařilo určit - odhadem 1 – 1,5 roku; (viz obr. č. 3 – pes označ. č. 5; detaily obr. č. 4, 5)

K vyšetření pitvou bylo předloženo:

K vyšetření bylo dne 1. 8. 2018 předloženo po přepravě v umělohmotných pytlích do kafilerního boxu veterinární kliniky v Brně v ulici Široká 12. **9 kadáverů psů v různém stupni rozkladu** (viz obr. č. 8, 9)**.** Vzhledem k předcházející manipulaci a stavu rozkladu kadáverů bylo provedeno vyšetření na místě, protože při další manipulaci nebylo možné vyloučit další rozpad kadáverů a tím i další komplikaci při patologickoanatomickém vyšetření. **Počet psů byl stanoven na základě počtu nalezených psích lebek,** případně lebek souvisejících se zbytky kadáveru nebo kadáverem celým (pes č. 8, 9).

Společně s kadávery psů byly předloženy v některých pytlích ohlodané kosti prasečích končetin s drobnými pozůstatky po zbytcích rozpadající se tkáně nečistot z místa odběru.

Odpověď č. l

Ke klinickému vyšetření bylo předvedeno 5 živých psů.

K patologicko anatomickému vyšetření bylo předloženo 9 kadáverů psů v různém stupni rozkladu, jejichž počet byl stanoven na základě počtu nalezených psích lebek, případně lebek souvisejících se zbytky kadáveru nebo kadáverem celým (viz obr. č. 6, 7, 8, 9).

K otázce 2. ***Jaký byl klinický stav předvedených a předložených psů?***

Poznatky k problematice:

Klinické vyšetření psů (metodika viz 1L, 2L**):**

> Společná anamnéza: Vyšetření psů bylo provedeno na základě vyzvání pracovníků POLICIE ČR - KŘPX, dne 1. 8. 2018 po 17 hodině v útulku pro zvířata nouzi, po jejich odchytu v místě nálezu a přepravě do tohoto zařízení; dokumenty o původu zvířat a veterinárních zákrocích nebyly doloženy; Psi č. 1 - 4 byli před vyšetřením chováni v prostoru garáže, kde žil i majitel (2 str. 3), pes č. 5 byl chován v prostoru, pronajaté garáže kde bylo ve stadiu rozpadu nalezeno 9 kadáverů uhynulých psů (2 str. 3; 5).

Pes č. 1 – dospělá fena, hmotnost 23,5 kg, kohoutková výška 46 cm, kříženec, barva černá s hnědě-třískovou barvou na končetinách (8L); zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 3 – 4 roky; (viz obr. č. 1 - pes označ. č. 1.);

Podle sdělení ošetřovatelek po přemístění do útulku pila a přijímala krmivo;

Status praesens: **únikové chování s příznaky obranných reakcí a stresu**; **zvladatelná ošetřovatelkou;** dech zrychlený, trias nezjišťován vzhledem ke stavu iritace a neklidu zvířete; postoj a pohybové reakce normální; srst místy slepená a znečistěná trusem, přiléhavá; sliznice spojivky pravého oka začervenalá, zaschlý výpotek – počínající zánět spojivek; sliznice a kůže špičky nosu vlhká; povrch těla a končetiny pohmatem bez znatelných změn a poranění, kůže pružná, **tělo dostatečně osvalené - výživný stav dobrý**, břicho nebolestivé; mléčná žláza na pohmat nebolestivá, neaktivní; okolí konečníku potřísněno řídkým trusem.

Pes č. 2 – dospělá kojící fena, hmotnost 25 kg, kohoutková výška 47 cm, kříženec, barva černá s hnědě - tříslovou barvou na končetinách**,** tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 3 – 4 roky; (viz obr. č. 2 - pes označ. č. 2.);

Podle sdělení ošetřovatelek po přemístění do útulku pila a přijímala krmivo;

Status praesens: **bázlivost a únikové chování s příznaky stresu, zvladatelná ošetřovatelkou**; dech zrychlený, trias nezjišťován vzhledem ke stavu iritace a neklidu zvířete; postoj a pohybové reakce normální; srst místy znečistěná trusem, přiléhavá; sliznice spojivky očí mírně zarudlé s výpotkem, okolí obou očí menší množství zaschlého hnisavého výpotku; sliznice a kůže špičky nosu vlhká; dásně na pravé straně drobná povrchová poranění (ragády v délce 0,1-0,5cm), se zarudlými okraji, povrch těla a končetiny pohmatem bez znatelných změn a poranění, **tělo dostatečně osvalené - výživný stav dobrý**, břicho nebolestivé, objem zvětšený (nelze vyloučit raný stav březosti); mléčná žláza funkční, nebolestivá; nepravidelně utvářená se zvětšením a zduřením tkáně u 3 struků, (kojící fena); srst okolí konečníku potřísněna trusem.

Pes č. 3 – sající štěně, pohlaví fena, hmotnost 4,5 kg, kříženec, barva černá s hnědě-tříslovou barvou na končetinách**,** tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 4 - 6 týdnů; viz obr. č. 1- štěně - neoznačeno);

Podle sdělení ošetřovatelek po přemístění do útulku pilo a přijímalo krmivo;

*Status praesens***: hravé chování; zvladatelné ošetřovatelkou;** postoj a pohybové reakce normální se zájmem o okolí; srst v okolí konečníku mírně znečistěná trusem, přiléhavá, nelesklá místy slepená; mléčný chrup, sliznice dutiny tlamy a očí růžová, zaschlý výpotek v okolí koutků; sliznice a kůže špičky nosu vlhká; povrch těla a končetiny pohmatem bez znatelných změn a poranění; kůže těla pružná, tělo **dostatečně osvalené - výživný stav dobrý**, břicho nebolestivé s mírně zvětšeným objemem (suspektní invaze škrkavek); okolí konečníku potřísněno řídkým trusem.

Pes č. 4 – sající štěně, pohlaví fena, hmotnost 4,5 kg, kříženec, barva černá s hnědě - tříslovou barvou na končetinách**,** tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 4 – 6 týdnů; podle sdělení ošetřovatelek po přemístění do útulku pilo a přijímalo krmivo;

Status praesens: zvladatelná ošetřovatelkou; hravé chování; postoj a pohybové reakce normální se zájmem o okolí; srst znečistěná trusem, přiléhavá, nelesklá místy slepená; mléčný

chrup, sliznice dutiny tlamy a očí růžové, zaschlý výpotek okolí koutků očí; nos vlhký se serózním výpotkem; povrch těla, hlava a končetiny pohmatem bez znatelných změn a poranění, kůže těla pružná, **tělo dostatečně osvalené - výživný stav dobrý**, břicho nebolestivé s mírně zvětšeným objemem (suspektní invaze škrkavek).

Pes č. 5 pohlaví fena, hmotnost 12 kg **(nedostatečná hmotnost neodpovídající vzrůstu a věku zvířete)**, kohoutková výška 47 cm kříženec, barva černá s hnědě-tříslovou barvou na končetinách**,** zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk se nepodařilo určit - odhadem 1 – 1,5 roku; podle sdělení ošetřovatelek po přemístění do útulku apatická, nepřijímala krmivo, později projevila snahu pozřít nabídnuté granule.

*Status praesens***: apatická,** ležící na levém boku; **zesláblá neschopná delšího stání na vlastních končetinách bez reakce na kontaktní podněty**; končetiny bezvládné, vymizení čéškového reflexu; nereaguje na palpatorické (hmatové) podněty v oblasti hlavy, hřbetu a břicha; pohledem i pohmatem **prokázána silná vyhublost** (po celém těle a na končetinách malé množstvím svalové hmoty, výrazně vystupující hrboly páteřních obratlů v celém průběhu páteře, vystupující žebra a žeberní chrupavky, výrazně znatelné pánevní hrboly); **dehydratace,** oči vpadlé, sliznice anemická, okolí očí zaschlý hnisavý výpotek – **hnisavý zánět spojivek**; sliznice a kůže špičky nosu suchá; znečištění kůže a nálepy nečistot na krku a lopatkách, srst v okolí konečníků a oboustranně v krajině pánve slepená, znečistěná trusem, **v okolí konečníku larvy hmyzu s lokálním podrážděním sliznice**, konečník vtažený; sliznice dásní anemické suché; hnilobný zápach z dutiny tlamy, mízní uzliny podčelistní mírně zvětšené; břicho vysoukané, vpadlé, bez peristaltiky střev (**susp. zánět žaludku a střev**).

<u>Vyšetření uhynulých psů</u>

Dva kadávery psů s černé barvy srsti s hnědě - tříslovou barvou na končetinách v mírnějším stádiu rozkladu (viz obr. č. 6,7).

Tři kadávery těla s lebkou psů s černou barvou srsti a hnědě pálenými končetinami ve značném stadiu rozkladu.

Dva zbytky kadáveru těla s lebkou psů s delší hnědošedou srstí, ve značném stadiu rozkladu (viz obr. č. 8).

Dvě lebky se zbytky těl kadáveru psů ve značně pokročilém stavu rozkladu až pouze nesourodých kostních zbytků (viz obr. č. 9).

Provedená patologickoanatomické pitva (metodika viz 4L)**:**

Kadáver psa č. 6: pohlaví fena, kohoutková výška kolem 45 cm kříženec, barva černá s pálenou hnědou barvou na končetinách**,** zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 1 – 1,5 roku; hmotnost kadáveru odhadem kolem 10 kg (viz obr. č. 6).

Zevní ohledání bez příznaků poranění, silně **opotřebované drápy na předních končetinách;** kadáver v počínajícím rozkladu, na povrchu a v přirozených otvorech larvy hmyzu; **silná vyhublost a dehydratace** (výrazně znatelné obratle páteře, vystupující žebra, žeberní chrupavky a hrboly pánve, malé množství svalové hmoty na trupu i končetinách, srst potřísněná nečistotami a výkaly (nelze vyloučit druhotné znečistění při přepravě kadáveru); přítomnost larev hmyzu na povrchu kadáveru a v přirozených otvorech; oční bulby vpadlé sliznice spojivky anemická; sliznice tlamy nafialovělé barvy, sliznice dásní anemické, horní levý **špičák poškozený ulomením horní části**; lalok plic tmavě hnědočervený, nevzdušný překrvený, na řezu s výtokem zpěněné hnědošedé tekutiny - stagnační edém, pravý lalok tvé červenohnědé barvy, snížená vzdušnost; počínající rozklad tkáně v celém rozsahu plic; srdce stěny hadrovité, dilatované obě komory v obsahu hnědočerná tekutina, **malé množství funkčního tuku**; slezina a játra ve stadiu rozkladu, žaludek prázdný, plynatý, střeva plynatá, stěna zarudlá, malé množství hnědě-černého tekutého obsahu ve stádiu rozkladu**, beze zbytků pevných částí potravy**; ledviny šedé barvy ve stadiu rozkladu v okolí malé množství funkčního tuku, močový měchýř prázdný; děloha bez plodů, délka cca 8 cm.

Pro toxikologické vyšetření odebrán část střev s obsahem.

Kadáver psa č. 7: pohlaví fena, kohoutková výška kolem 45 cm kříženec, barva černá s hnědě-třislovou barvou na končetinách**,** zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 1 – 1,5 roku; hmotnost kadáveru odhadem kolem 10 kg, (viz obr. č. 7).

Při zevním ohledání povrch těla a kosterní podklad bez příznaků poranění**,** kadáver v počínajícím rozkladu, na povrchu a v přirozených otvorech larvy hmyzu; **silná vyhublost a dehydratace** (výrazně znatelné obratle páteře, žebra, žeberní chrupavky a hrboly pánve, malé množství svalové hmoty na trupu i končetinách, srst potřísněná nečistotami a výkaly (nelze vyloučit druhotné znečistění při přepravě kadáveru); přítomnost larev hmyzu, sliznice tlamy nafialovělé barvy; oční bulby vpadlé; pravý lalok plic tmavě hnědočervený, nevzdušný

překrvený, na řezu s výtokem zpěněné hnědošedé tekutiny - stagnační edém, levý lalok ložiskovitě snížená vzdušnost vlivem posmrtného rozpadu; pravá komora srdce dilatovaná, komory srdeční prázdné, **malé množství funkčního tuku**; játra a slezina ve stadiu rozkladu, žaludek prázdný, plynatý, střeva stěna zarudlá, malé množství hnědočerného tekutého obsahu **beze zbytků pevných částí potravy**; zvýšená plynatost (vlivem rozkladu); ledviny šedohnědé barvy v okolí malé množství funkčního tuku, močový měchýř prázdný; děloha anemická.

Pro toxikologické vyšetření odebrán část střev s obsahem.

Dále byly předloženy zbytky 1 neúplného kadáveru těla s lebkou psů s černou barvou srsti a dva zbytky kadáveru těla s lebkou psů s delší hnědošedou srstí.

Kadávery byly ve značném stadiu rozkladu (při manipulaci jednotlivé části těla odpadávaly) napadené larvami hmyzu. Pohlaví a hmotnost se nepodařilo zjistit. Ve všech 3 případech bylo možné u těchto kadáverů konstatovat stav značné vyhublosti (vystupující žebra a kostní hrboly, absence svalové hmoty), obsahu dutin hrudníku a břicha chyběl.

V jednom případě byla předložena lebka samostatně nebo jen s částí souvisejícího rozpadávajícího se kostního podkladu se zbytky měkkých tkání. V jednom dalším případě byla nalezena pouze dolní čelist psa a ostatní zbytky se nepodařilo z dodaných zbytků kadáverů identifikovat,

Vyšetřením kostního podkladu všech lebek nebyly na nich zjištěny známky zjevného poranění kostního podkladu po úderu nebo vstřelu. U dvou kadáverů bylo u lebek zjištěno mechanické poškození hrotů špičáků, **1x dolní prvá čelist - špičák ulomení hrotu; 1x horní levá čelist -špičák ulomení, okolí nekrotická tkáň**;

Odpověď č. 2

Klinickým vyšetřením u dvou živých fen (označ. č. Pes č. 1, 2) a 2 štěňat (označ. č. Pes č. 3, 4) zjištěna bázlivost a únikové chování s příznaky stresu, zájem o krmivo a pití; životní funkce zachovány; zvířata dobře osvalená v dobrém výživném stavu. U psa č. 1 počínající zánět spojivek (detaily viz *status praesens).*

Pes č. 5 - pohlaví fena, klinickým vyšetřením zjištěna nedostatečná hmotnost neodpovídající vzrůstu a věku zvířete; apatie, nepřijímala krmivo; zeslábllá neschopná delšího stání na vlastních končetinách bez reakce na kontaktní podněty; prokázána silná vyhublost a dehydratace (celkový nedostatek tekutin v organizmu - 4L); **hnisavý zánět**

spojivek; znečištění kůže a nálepy nečistot na krku a lopatkách, srst v okolí konečníků a oboustranně v krajině pánve slepená, znečištěná trusem, v okolí konečníku larvy hmyzu s lokálním podrážděním sliznice; susp. zánět žaludku a střev (detaily viz *status praesens).* **Nález svědčí pro zanedbání péče o psa a stav jeho utrpení.**

Psi č. 1 – 4 byli chováni v prostoru, kde žil i majitel, pes č. 5 byl chován v prostoru, kde bylo ve stadiu rozpadu nalezeno 9 kadáverů uhynulých psů.

Pitvou u kadáverů č. 6, 7, v obou případech fen, byla prokázána silná vyhublost (včetně sníženého množství funkčního tuku na srdci) a dehydratace (celkový nedostatek tekutin v organizmu)**; rozklad parenchymatózních orgánů, zánět zažívacího traktu, žaludek se sníženým množstvím obsahu resp. prázdný; střeva s tekutým tmavě červeným obsahem beze zbytků pevných částí potravy svědčící pro hladovění a dehydrataci**; (bližší nález, viz jednotlivá vyšetření). **Vzhledem k opotřebovaným drápům na hrudních končetinách poškozeným zubům - špičákům, odvozuje znalec možnost, že se psi snažili dostat ven z prostoru, ve kterém byli uzavřeni.**

Další kadávery byly ve značném stadiu rozkladu (při manipulaci jednotlivé části těla odpadávaly) napadené larvami hmyzu. Pohlaví a hmotnost se nepodařilo zjistit. Ve všech 3 případech bylo možné u těchto kadáveru konstatovat stav značné vyhublosti včetně absence svalové hmoty, obsah dutin hrudníku a břicha chyběl.

Nález svědčí pro zanedbání péče o psy a stav jejich utrpení.

V jednom případě byla předložena lebka samostatně nebo jen s částí souvisejícího rozpadávajícího se kostního podkladu se zbytky měkkých tkání. V jednom dalším případě byla nalezena pouze dolní čelist psa ve stadiu skeletizace.

K otázce č. 3 ***Určete přibližné stáří předvedených a předložených psů***

Odpověď 3.

U předvedených psů byl na základě klinického vyšetření odhadnut (8L) **jejich věk takto:**

Pes č. 1 – dospělá fena; věk odhadem **3 – 4 roky**, (viz obr. č. 1 – pes označ. č. 1.);

Pes č. 2 – dospělá kojící fena; věk odhadem **3 – 4 roky** (viz obr. č. 2 – pes označ. č. 2.);

Pes č. 3 – **sající stěně,** věk odhadem **4 – 6 týdnů;** (viz obr. č. 1 – štěně – neoznačeno);

Pes č. 4 – **sající stěně,** věk odhadem **4 – 6 týdnů**, Obě štěňata byla z jednoho vrhu, jehož matkou je fena č. 2.

Pes č. 5 pohlaví fena, věk odhadem **1 – 1,5 roku**; (viz obr. č. 3 – pes označ. č. 5; detaily obr č. 4, 5)

U psů předložených k patologicko-anatomickému vyšetření

Kadáver psa č. 6: pohlaví fena, věk odhadem **1 – 1,5 roku**;

Kadáver psa č. 7: pohlaví fena, věk odhadem **1 – 1,5 roku;** hmotnost kadáveru odhadem kolem 10 kg, (viz obr. č. 6),

U zbytků dalších 7 kadáverů byl rovněž odhadem stanoven věk v rozmezí 1 – 1,5 roku;

K otázce 4. ***Určete dobu a příčinu úhynu předložených psů***

Odpověď 4.

Podle různého stupně rozkladu kadáverů vyplývajícího z patologickoanatomického vyšetření a v souvislosti s vysokými denními teplotami v letním období přesahujícími i 30º C a s vysokou relativní vlhkostí je možné usuzovat, že k úhynu psů došlo v rozmezí 14 – 7 dnů (4L,7L)**. U nálezu kosterních zbytků a 2 lebek lze usuzovat, že doba úhynu vzhledem k probíhající skeletizaci lebky a další dolní čelisti (ostatní části skeletu hlavy se nepodařilo najít) byla delší než uvedený termín 14 – 7 dnů** (7L).

Vzhledem k tomu, že ve vzorcích nebyla zjištěna přítomnost antikoagulačních rodenticidů ani karbamátů (dokument 7 – nález SVU) **lze považovat za hlavní příčinu úhynu vyšetřených psů jejich podvýživu a následné celkové vyčerpání vyvolané hladověním a dehydratací kombinovanou s negativním působením stresů z prostředí, ve**

kterém byla skupina 10 psů minimálně v době od 21. 7. do 1. 8. 2018 uzavřena (2 str. 3 dole)**.**

K otázce 5. ***Bylo možné u předložených psů zjistit patologicko-anatomickým vyšetření intoxikaci?***

Odpověď 5.

Pouze pitevním patologicko-anatomickým nelze jednoznačně vyloučit intoxikaci (4L,7L**). Proto z důvodů diferenciálně diagnostických byl při pitvě proveden odběr obsahu žaludku a střev k toxikologickému vyšetření. Požadavek vycházel i z nutnosti vyloučení podezření z otravy, protože že majitel psů uvádí ve výpovědi (4. str. 4.): „*Myslel jsem, že mi je někdo otrávil a tak jsem volal státní policii.“***

Domněnku majitele o otravě zvířat vylučuje nález v „Protokolu o zkoušce“ č. vzorku 9264-286/01, zakázka 1568/010 oddělení chemie Státního veterinárního ústavu v Praze, kdy vyšetřením zaslaných vzorků nebyla zjištěna přítomnost antikoagulačních rodenticidů ani karbamátů (dokument 7 – datum vyřízení 25. 8. 2018, z SVÚ zasláno e-mailem dodatečně na vyžádání znalce – originál protokolu POLICIE ČR - KŘP Jihomoravského kraje)

K otázce 6. ***Určete, zda smrt předložených zvířat nenastala v souvislosti s týráním***

Poznatky k problematice:

Podle § 4 odst. 1 zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon OZT „) se za týrání se považuje podle

písm. c) z jiných než zdravotních důvodů

1. *omezovat výživu zvířete včetně jeho napájení, nestanoví-li zvláštní předpis (např. veterinární předpisy o porážení zvířat - pozn. znalce) jinak.*
2. *podávat zvířeti potravu obsahující příměsi nebo předměty, které mu způsobují bolest, utrpení nebo jej jinak poškozují,*
3. *omezovat bez nutnosti svobodu pohybu nutnou pro zvíře určitého druhu, pokud by omezování způsobilo utrpení zvířete,*

písm. j) vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy,

<u>písm. k)</u> chovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení,
<u>písm. m)</u> zacházet se zvířetem, přepravovat je nebo je pohánět způsobem, který vyvolává nepřiměřenou bolest, utrpení nebo poškození zdraví anebo vede k jeho neúměrnému fyzickému vyčerpání
Dále podle § 13odst. 1 zákona OZT
„ Každý je povinen zabezpečit zvířeti v zájmovém chovu přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození zdraví zvířete, a učinit opatření proti úniku zvířat. Zvíře nesmí být chováno jako zvíře v zájmovém chovu, jestliže nejsou zabezpečeny přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb nebo jestliže se zvíře nemůže adaptovat, přestože tyto podmínky zabezpečeny jsou.“

Majitel psů ve výpovědi (2 str. 4. nahoře). Uvádí: „*Od 21. 7. 2018 jsem se časově nestíhal o psy starat.“ Z dokumentu (2 str. 4.) dále vyplývá, že dne 1. 8. 2018 ve 12.00 hodin se byl majitel poprvé od 21. 7. 2018 na psy kouknout a tak zjistil jejich stav. Majitel také uvádí, že 10 psům ustájeným odděleně v garáži podával do 21. 7. 2018 vodu. Opakovaně pak konstatuje „pití jsem jim taky až do 21. 7. 2018 pravidelně doplňoval….*“

Z těchto skutečností znalec vyvozuje, že majitel se o 10 psů ustájených v oddělené garáži skutečně od 21. 7. 2018 nestaral, nekrmil je ani nenapájel. Pokud by takovou činnost prováděl, musel by zjistit změny zdravotního stavu a případné úhyny dříve než 1. 8. 2018 a byl povinen zajistit zvířatům péči, první pomoc a případně odbornou pomoc veterinárního lékaře, nebo učinit jiná opatření (např. náhradní péče), aby psi netrpěli.

Podle stavu psa č. 5 a po vyšetření kadáverů se znalec domnívá, že docházelo k trvalé dlouhodobé podvýživě psů. Majitel psů ve výpovědi (2 str. 4. dole) uvádí:*“ Krmil jsem je granulemi, které jsem kupoval naproti v drogerii a po různých slevách. Kupoval jsem jim pravidelně za 200,- Kč 10 kilový pytel granulí, který vydržel mým psům přibližně na 1,5 měsíce, žrádlo jsem jim dával do společné misky. Občas jsem jim uvařil polívku, dal šunku apod., ale granule byly jejich hlavním jídlem.“*

Uvedený způsob krmení je podle znalce a podle literárních poznatků (1L, 8L) nedostatečný a pravděpodobně v jeho důsledku došlo již před 21. 7. 2018 k podvýživě a vyhublosti 10 chovaných psů omezováním kvantity krmiva.

Majitel neuvedl značku podávaného krmiva, proto znalec dokládá nároky na krmení psů u tří vybraných značek granulovaného krmiva pro psy v originálním balení 10 kg:

„BELLOSAN“	Cena:169,-Kč	**„ORLANDO“**	Cena: 199,-Kč	**„DARLING“**	Cena: 299,-Kč
Hmotnost psa v kg	**Dávka/den/g**	**Hmotnost psa v kg**	**Dávka/den/g**	**Hmotnost psa v kg**	**Dávka/den/g**
5	125	5-10	112-187	1-5	35-115
10	**190***	10-15	187-252	4-10	115-190
15	270	15-20	252-311	10-25	190-380
25	370	25-30	366-419	25- 40	380-500

Z údajů uvedených chovatelem vyplývá, že majitel choval (nebudou-li započítána dvě sající štěňata, která kojila matka) minimálně 12 dospělých psů, z nichž minimálně 2 měli hmotnost kolem 25 kg, a ostatních 10 ve stavu vyhublosti mělo hmotnost kolem 10 kg. Pokud by bylo pro výpočet teoreticky uvažováno o průměrné minimální hmotnosti těchto zvířat 10 kg a byla-li by použita minimální denní dávka 190 g doporučovaná u krmiva BELLOSAN (*u ostatních je denní dávka krmiva vyšší) je **minimální denní spotřeba granulovaného krmiva pro 12 psů o živé hmotnosti průměrně 10 kg (190x12) 2,280 g krmiva denně. Dalším propočtem je možné stanovit, že 10 kg krmiva by jako minimální krmná dávka pro uvedený počet psů vystačila na 4,3 dne nikoliv na 1,5 měsíce, jak uvádí majitel psů ve výpovědi.**

Za dostatečné nelze považovat (8L) na dobu 11 dnů pro 10 psů ani podání jako krmiva *„25 kg syrovejch vepřovejch kostí“* jak uvádí majitel psů (2 str. 5 dole). Podle literárních údajů (3L,6L,8L) není pes schopen větší kosti přijímat jako potravu, podávání potravy s převažující kostní hmotou je považováno za deficitní s možností dietetických poruch.

Podle názoru znalce podpořeného výsledky pitvy psů tedy opakovaně docházelo ke kvantitativnímu i kvalitativnímu omezování výživy zvířete včetně jeho napájení. Klinické a fyziologické projevy vyhublosti a celkové vysílení podporuje nedostatečné zásobování těla vodou. Vzniká tak stav dehydratace (L1, L9, L10), kterým se zvyšuje ztráta hmotnosti těla a mohou se současně narušovat činnosti dalších orgánových soustav (močový aparát a ledviny, zažívací aparát, cévní aparát, kůže atd.). Při nedostatku vody došlo nejen k dehydrataci, ale

nelze ani vyloučit, že možnost pití nevhodných tekutin mohla u psů vyvolat onemocnění zažívadel a utrpení.

Omezování pohybu, napájení a příjmu potravy se stavy dlouhodobého hladovění nebo podávání kvalitativně nedostatečné krmné dávky vyvolává u zvířat biologický stres a utrpení s dalšími důsledky ve zdravotním stavu. Je však třeba poznamenat, že u psovitých šelem (3L, 8L) při dobrých podmínkách chovu a životního prostředí zvířete, občasné krátkodobé vypuštění potravy na jeden až dva dny nemusí mít na tělesnou kondici psa negativní vliv, pokud je zajištěn příjem dostatku vody. Tento stav se vyskytuje i u volně žijících šelem v přírodě.

Naopak, jak již bylo uvedeno, pokud se negativní vlivy stresu biologické, fyzikální a chemické povahy slučují, dochází ke zrychlení zátěžového procesu a zvýraznění utrpení zvířete. Fyzicky se pak tento stav projevuje změnou klinického stavu projevující se zejména, ztrátou tuku, zejména tzv. „funkčního tuku“, svalové hmoty a v důsledku toho zvýrazněním až vystupováním kostního podkladu těla a propadnutím boků a vykasáním břicha. Nedostatek tekutin v těle působí změnu osmotických poměrů ve tkáních (např. změnu jejich konzistence a barvy – 4L; 7L; 10L) Metabolický deficit se pak projevuje poklesem imunitního stavu a vnímavostí k celkovým a místním onemocněním provázeným stavy bolesti. Dráždivé prostředí, např. dráždění sliznic plynem vznikajícím rozkladem výkalů, může vyvolat zánětlivé procesy na očích a dalších sliznicích (4L; 7L; 10L). Obdobně může docházet ke změnám na znečištěné kůži při spolupůsobení mechanických vlivů.

Podle výsledků klinického vyšetření dvou živých fen a dvou štěňat jedné z nich, lze usuzovat na to, že chovatel znal dostatečný postup pro dosažení relativně dobrého výživného stavu psů a nároků minimální péče o ně.

Naopak několikadenním ponecháním psů v uzavřeném prostoru garáže bez možnosti jejich venčení docházelo k omezování nutnosti svobody pohybu a ponechání zvířat v nevyhovujících podmínkách. V uvedeném případu dlouhodobě souběžně působily psům utrpení nepřiměřené stresové vlivy biologické (hladovění, žíznění, snaha uniknout z uzavřeného prostoru), fyzikální (omezení pohybu, působení zvýšených denních teplot nad 30° C) nebo chemické povahy (dráždění pachem rozkládající se moči, výkalů a zejména kadáverů v uzavřeném prostoru).

Podle protokolu o ohledání místa činu (3 str. 1 odst. 1) byly *„Na vratech z vnitřku do výšky 1 m nalezeny různé rýhy a škrábance od psů“,* dále podle poškození zubů - špičáků

a drápů na hrudních končetinách psů znalec usuzuje, že se psi snažili dostat z uzavřeného prostoru a nevyhovujících podmínek. Takové zacházení vedlo k utrpení nebo poškození zdraví psů. Nedostatek potravy a vody vedl k vyčerpání pravděpodobně již dříve podvyživených psů a dosáhl takového stupně, že uhynulo 9 z 10 psů.

Dále podle fotodokumentace z protokolu o ohledání místa činu (foto č. 2 – 7) nelze bezokenní garáž, kde bylo 10 psů chováno posoudit, ve vztahu k přítomnosti nežádoucích předmětů a znečištění, jako prostředí pro chov psů ve vyhovujících podmínkách. Po uzavření vrat byla zvířata zřejmě chována v trvalé tmě, což nepředstavuje vhodné podmínky pro zachování fyziologických funkcí a biologických potřeb psů a rovněž to odporuje právním předpisům (§13 zákona OZT)

Odpověď 6.

Znalec uvedené skutečnosti posuzuje jako naplnění skutkové podstaty týrání zvířete ve smyslu § 4 odst. 1 zák. OZT omezováním jejich výživy, nezajištěním napájení, omezováním prostoru a chovem v nevyhovujících podmínkách. Nedostatek potravy a vody vedl u podvyživených psů k celkovému vyčerpání pravděpodobně již dříve a dosáhl takového stupně, že 9 z 10 psů uhynulo.

Vzhledem k tomu, že došlo k úhynu 9 psů a u 10 psa došlo v důsledku utrpení vyvolávaného nejméně 12 dní trvajícím nedostatkem potravy a vody, působením negativních stresových vlivů biologické, fyzikální anebo chemické povahy s vyvoláním trýzně a uzamčením psa v omezeném nevyhovujícím prostoru k poškození zdravotního stavu, můžeme říci, že došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu utýrání více zvířat zvláště trýznivým způsobem.

Při tom podle výsledků klinického vyšetření živých 2 živých fen a 2 štěňat jedné z nich, lze usuzovat na to, že chovatel znal dostatečný postup pro dosažení relativně dobrého výživného stavu psů a nároků minimální péče o ně.

K otázce 7. ***Pokud je to možné zajistit další vzorky pro další zkoumání***

Odpověď 7.

Jak je uvedeno v odpovědi 5., při pitevním patologicko-anatomickém vyšetření byly pro potřeby diferenciální diagnostiky odebrány z kadáverů psů č. 6 a 7 vzorky obsahu žaludku a střev, které byly zaslány pro potřeby vyšetřovatele k toxikologickému

vyšetření na Státním veterinárním ústavu Praha, Sídlištní 136/24, 165 03 Praha 6 – Lysolaje.

Po provedeném vyšetření uvedených vzorků bylo sděleno 25. 8. 2018, že vyšetřením zaslaných vzorků nebyla zjištěna přítomnost antikoagulačních rodenticidů ani karbamátů (viz dokument 7).

Vzorky k mikrobiologickému a histologickému vyšetření nebyly odebrány vzhledem k tomu, že vypovídající schopnost takového vyšetření byla negativně ovlivněna stavem rozkladu kadáverů. Vzhledem ke stadiu rozkladu také nebylo indikováno odebrání vzorků z dalších kadáverů podléhajících hnilobnému rozpadu (4L,7L)**.**

K otázce 8. ***Uveďte další zjištěné skutečnosti přínosné pro objasnění věci.***

Podle předložené dokumentace znalec usuzuje, že by mělo být zváženo mimo posouzení porušení zákona OZT i posouzení porušení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů („veterinární zákon“), ve znění pozdějších předpisů.

Podle §4 odst. 1, písm. a), písm. b) veterinárního zákona, je chovatel povinen

a) chovat zvířata způsobem, v prostředí a podmínkách, které vyžadují jejich biologické potřeby, fyziologické funkce a zdravotní stav a předcházet poškození jejich zdraví,

b) sledovat zdravotní stav zvířat, v odůvodněných případech jim včas poskytnout první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc.

Z dokumentace vyplývá, že přestože živý pes - pes č. 5 prokazatelně trpěl silnou vyhublostí a onemocněními s hnisavými příznaky např. zánět sliznic očí, které mohl jako zjevné onemocnění posoudit laik, nebyla mu chovatelem poskytnuta ani první pomoc, obdobě jako tomu bylo při stavu vyhublosti u ostatních 9 psů, kterým rovněž nebyla poskytnuta příslušná péče.

Pro doplnění dokumentace o chovu psů doporučuji, aby chovatel vzhledem k tomu že choval více než 12 psů starších 6 měsíců, doložil doklad o naplnění ustanovení §4 odst. 1, písm. f) veterinárního zákona:

f) zajistit, aby byli psi, jakož i lišky a jezevci držení v zajetí, ve stáří od 3 do 6 měsíců platně očkováni 7d) proti vzteklině a poté během doby účinnosti předchozí použité očkovací látky přeočkováni, uchovávat doklad o očkování po dobu platnosti očkování a na požádání jej předložit orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor

ZNALECKÁ DOLOŽKA:

Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím Okresního soudu Brno - město, ze dne 26. 7. 2001 pod Čj.: Spr. 854/01 pro obor zemědělství, odvětví veterinářství.

Ve smyslu ustanovení §127a novely občanského soudního řádu č. 218/2011 Sb. prohlašuji, že jsem si vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku.

Znalecký úkon je zapsán pod pořadovým číslem ZP 19/01 znaleckého deníku.

Otisk znalecké pečeti

Novotný Z.

V Blansku 20. 9. 2018 **MVDr. Zdeněk Novotný**

Nedílnou součástí tohoto posudku je 9 stran přílohy.

PŘÍLOHY:

Příloha č. 1: OBRAZOVÁ PŘÍLOHA:

Obr. č. 1

Pes č. 1 – dospělá fena, hmotnost 23,5 kg, kohoutková výška 46 cm, kříženec, barva černá s hnědě-třislovou barvou na končetinách; zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 3-4 roky;
(V pozadí fena č. 2 a jedno ze štěňat od feny č. 2)

Obr. č. 2

Pes č. 2 – dospělá kojící fena, hmotnost 25 kg, kohoutková výška 47 cm, kříženec, barva černá s hnědě -tříslovou barvou na končetinách**,** tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 3 - 4 roky

Obr. č. 3

Pes č. 5 pohlaví fena, hmotnost 12 kg, kohoutková výška 47 cm kříženec, barva černá s hnědě třislovou barvou na končetinách**,** zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 1 až 1,5 roku, vyhublost (čnění kostního podkladu žeber, pánve) potřísnění srsti, zánět spojivek se zaschlým hnisavým výpotkem, v okolí konečníku larva hmyzu;

Obr. č. 4

Pes č. 5 – fena – detail: hnisavý zánět spojivek, zaschlý výpotek v okolí očí, „suchý nos“

Obr. č. 5

Pes č. 5 – fena: detail potřísnění srsti ve stehenní krajině a v okolí konečníku s výskytem larev hmyzu

Obr. č. 6

Pitvaný kadáver psa č. 6: pohlaví fena, kohoutková výška kolem 45 cm kříženec, barva černá s pálenou hnědou barvou na končetinách**,** zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 1 -1,5 roku; hmotnost kadáveru odhadem kolem 10 kg

Obr. č. 7

Pitvaný kadáver psa č. 7: pohlaví fena, kohoutková výška kolem 45 cm kříženec, barva černá s hnědě-tříslovou barvou na končetinách**,** zvláštní znaky, tetování ani čip nezjištěny; věk odhadem 1-1,5 roku; hmotnost kadáveru odhadem kolem 10 kg,

Obr. č. 8

Nalezené psí lebky, případně lebek souvisejících se zbytky kadáveru nebo kadáverem celým

Obr. č. 9

Skeletizovaná lebka psa, skeletizovaná dolní čelist psa, zbytky tkání a kostního podkladu kadáverů psů